

Koululaisten oikeus varhaiskasvatukseen/vuorohoitoon/Jämsän kaupungin käytänteet 1.8.2026 alkaen

Sivla 23.04.2026 § 50
397/12.06.00/2026

Valmistelu varhaiskasvatusjohtaja Maija Jääskeläinen, puh. 040 5079571

Sivistyslautakunta on kokouksessaan 25.5.2016 §60 on vahvistanut Jämsän kaupungin käytänteet 1.8.2016 alkaen koululaisen oikeudesta päivähoitoon / vuorohoitoon.

Sivistyslautakunta päätti, että 1.8.2016 alkaen koululaisille, jotka ovat 1. tai 2. luokalla, voidaan myöntää varhaiskasvatuspaikka / vuorohoitopaikka vain erityisin perustein, jotka ovat:

- lapsen kehitysvammaisuus tai muu merkittävästi arjen toimintakykyyn vaikuttava kehityshäiriö, edellyttäen, että molemmat vanhemmat / huoltajat ovat vuorotyössä
- toisen vanhemman / huoltajan pitkäaikainen sairastuminen ja perheestä huolehtiva on vuorotyössä
- vanhempi / huoltaja vuorotyötä tekevä yksinhuoltaja

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja tarkastaa koululaiselle haetun varhaiskasvatus- / vuorohoitopaikan perusteitten riittävyyden hoitopaikan myöntämiselle, samoin kuin mahdollisesti anotun kuljetuksen tarpeen.

Sivistyslautakunnan päättämät perusteet ovat toimineet pääsääntöisesti päätetyllä tavalla. Päätöksen teon jälkeen on kuitenkin varhaiskasvatuslaki muuttunut sekä sosiaali- ja terveystalvet siirtyneet Keski-Suomen hyvinvointialueen vastuulle. Myös muussa lainsäädännössä esim. vammaispalvelulaissa on tapahtunut muutoksia. Perheiden olosuhteissa tapahtuneet muutokset ovat lisääntyneet; yhteishuoltajuus on yleistynyt varsinaisen yksinhuoltajuuden sijaan. Em. syistä johtuen on perusteltua tarkistaa ja päivittää 1. ja 2. luokan oppilaiden osalta varhaiskasvatukseen / vuorohoitoon laaditut kriteerit ja palvelun laajuus.

Varhaiskasvatuslaki (2018/540) määrittää seuraavasti:

1§: Varhaiskasvatusta voivat saada lapset, jotka eivät vielä ole oppivelvollisuusikäisiä sekä milloin erityiset olosuhteet sitä vaativat, myös sitä vanhemmat lapset.

4§:Varhaiskasvatusta suunniteltaessa, järjestettäessä tai tuotettaessa ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu.

7§: Kunnan on varhaiskasvatusta järjestäessään toimittava yhteistyössä opetuksesta, liikunnasta ja kulttuurista, lastensuojelusta ja muusta sosiaalihuollosta, neuvolatoiminnasta ja muusta terveydenhuollosta vastaavien sekä muiden tarvittavien tahojen kanssa.

13§: Vuorohoitoa järjestetään iltaisin, öisin, viikonloppuisin ja arki- ja juhlapäyhinä päiväkodeissa tai perhepäivähoidossa. Vuorohoitoa on järjestettävä tarpeen mukaisessa laajuudessa lapselle, joka tarvitsee sitä vanhemman tai muun huoltajan työssäkäynnin tai opiskelun vuoksi.

Varhaiskasvatuslain perusteluissa (HE 40/2018 vp) todetaan, että 1§:ssä esitetty erityinen syy voi olla pienten koululaisten hoidon tarve, jos kunnassa ei esimerkiksi järjestetä perusopetuslaissa (628/1998) tarkoitettua aamu- ja iltapäivätoimintaa, taikka hoidon tarve johtuu lapsen huoltajan epäsäännöllisistä työajoista. Etenkin yksinhuoltajien kohdalla voi syntyä tilanteita, joissa lapsen hoito on tarkoituksenmukaisinta järjestää varhaiskasvatuspalveluja käyttäen. Järjestäminen on viime kädessä kunnan harkinnassa. Ratkaisevaa harkinnassa tulisi olla lapsen etu ja se, mitä muita palveluja kunnassa on käytettävissä lasten hoidon järjestämiseksi.

Koululaisille järjestetään perusopetuslain mukaista iltapäivätoimintaa. Kesäaikoina on tarjolla leiri- ym. toimintaa, joka on tarkoitettu koululaisille. Koululaisilla ei siis ole subjektiivista oikeutta varhaiskasvatukseen eikä palvelujen laajentaminen ole mahdollista eikä tarkoituksenmukaista, vaan on pidättäydyttävä lainsäädännön minimissä. Varhaiskasvatuksen järjestäminen ja laajuuden rajaaminen on kunnan päätettävissä. Vuorohoidolla tarkoitetaan ilt-, yö ja viikonloppuhoitoa; hoidon tarve ajoittuu arkisin klo 18 ja 6 välille.

Varhaiskasvatusjohtaja Maija Jääskeläinen selvitti asiaa kokouksessa.

Toimivalta, johon päätös perustuu:
Hallintosääntö 32 § Sivistyslautakunnan tehtävät ja erityinen toimivalta, ratkaisovalta kohta 8): kaupungin käytänteet koululaisten oikeudesta päivähoitoon/vuorohoitoon

Ehdotus

Sivistystoimenjohtaja Leena Kilpeläinen

Sivistyslautakunta päättää, että 1.8.2026 alkaen koululaiselle, joka on 1. tai 2.luokalla voidaan myöntää varhaiskasvatus/vuorohoitopaikka vain erityisin perustein. Näitä perusteita ovat:

- lapsen kehitysvammaisuus tai muu merkittävästi arjen toimintakykyyn vaikuttava kehityshäiriö, edellyttäen, että molemmat vanhemmat / huoltajat ovat vuorotyössä eikä lapsi ole oikeutettu hyvinvointialueen järjestämiin vammaispuolustajain mukaisiin palveluihin
- toisen vanhemman / huoltajan pitkäaikainen sairastuminen ja perheestä huolehtiva on vuorotyössä
- vanhempi / huoltaja on vuorotyötä tekevä yksinhuoltaja tai lapsen toinen yhteishuoltaja ei asu Jämsässä

Oikeus koskee vain vuorohoitoa eli hoidon tarve ajoittuu klo 18 – 6 väliseen aikaan tai viikonloppuna järjestettävää hoitoa, myös koulujen loma-aikoina. Vuorohoitoon tuloaika sovitaan lapsikohtaisesti.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Varhaiskasvatusjohtaja Maija Jääskeläinen poistui asian käsittelyn jälkeen klo 17.44.